

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Majchráka a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obvinenému **rot. M. H.**, vedenej na Vojenskom obvodovom súde v Banskej Bystrici, pod sp. zn. 3 T 5/2007, prerokoval na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2008 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený rot. M. H. prostredníctvom obhajcu JUDr. M. Š. proti uzneseniu Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne z 26. februára 2008, sp. zn. 5 To 32/2007 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného rot. M. H. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e:

Rozsudkom Vojenského obvodového súdu v Banskej Bystrici z 1. októbra 2007, sp. zn. 3 T. 5/2007 bol obvinený rot. M. H. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Tr. zák., ktorého sa podľa skutkových zistení prvostupňového súdu dopustil tým, že

dňa 10. februára 2006 v čase okolo 17,55 h v M. na N.. S. X. predajni T. – M. S., pri reklamovaní faktúry za pripojenie k internetu, ktorá bola vystavená na jeho meno vo výške 1 771,- Sk, oznámil zvýšeným hlasom poškodenému V. L., nar. X. M. X., pracovníkovi spoločnosti T. – M. S., že z dôvodu neuznania reklamácie spoločnosťou T. – M. S. poškodený za neho zaplatí čiastku vo výške 1 271,- Sk, nakoľko je za toto zodpovedný, lebo ak nie, tak bude mať z toho následky, na čo V. L. uviedol, že nemá toľko peňazí, po čom ho obvinený rot. M. H. udrel päťou pravej ruky do oblasti nosa a keď následne poškodený chcel telefónom privolať políciu, obvinený rot. M. H. sa opätovne na poškodeného zahnal

päšťou, čím vyvolal u poškodeného dôvodnú obavu, že svoj útok zopakuje a pod uvedeným tlakom vystavil potvrdenie o úhrade predmetnej faktúry s dátumom 10. februára 2006 vo výške 500,- Sk a následne vo výške 1 271,- Sk, pričom obvinený rot. M. H. vyplatil poškodenému sumu iba 500,- Sk, po čom obvinený rot. M. H. predajňu opustil, čím svojim konaním poškodenému V. L. spôsobil zranenia – nalomenie nosa, povrchovú odreninu s krvácaním, ktoré si vyžiadalo liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní 16 dní, v dobe od 11. februára 2006 do 26. februára 2006.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 1, § 41 ods. 1, s poukazom na § 38 ods. 2. Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní dva roky, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmiennečne odložený, a to podľa § 50 ods. 1 Tr. por. na skúšobnú dobu dva roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bolo obžalovanému uložené, aby poškodenému V. L., nar. X. M. X. v M., trvalé bydliskom U. ul. č. 3784/1 M. – P. nahradil škodu v sume 1271 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený rot. M. H., ktoré odvolanie Vyšší vojenský súd v Trenčíne uznesením z 26. februára 2008, sp. zn. 5 To 32/2007 podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne podal obvinený rot. M. H. prostredníctvom obhajcu JUDr. M. Š. dovolanie. Tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., t.j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávne právne posúdenie skutku uvádza obžalovaný ako dôvod dovolania. Toto je v podobe popisu skutku premietnutého do jeho právneho posúdenia obsiahnutého vo výroku napadnutého rozhodnutia.

V zmysle § 2. ods. 12 Tr. poriadku je upravená zásada voľného hodnotenia dôkazov, pričom dovolateľ má za to, že postup súdu prvého stupňa nezodpovedal uvedenej zákonnej zásade. Zákon žiadnemu z dôkazov nepriznáva osobitný význam. Súd je v odôvodnení rozsudku povinný uviesť o aké dôkazy opiera svoje skutkové a právne zistenia, ako sa súd vyrovnal s obhajobou. Neboli predložené dôkazy, ktoré by osobu obžalovaného objektívne spájali s ublížením na zdraví poškodeného. Súd zranenie poškodeného pokladal

za preukázané, čo nijakým spôsobom obžalovaný nepopiera, popiera však skutočnosť, že mu toto zranenie spôsobil on.

Popiera, že by došlo k akémukoľvek fyzickému kontaktu medzi ním a osobou poškodeného. Toto tvrdenie obvineného potvrdzujú aj výpovede svedkov ako napr. D. P., M. K., ako aj M. F.. Podľa názoru obvineného tvrdenia svedkov poškodeného nepotvrdzujú jeho vyjadrenia. Potvrdzujú len skutočnosť, že mu bolo spôsobené zranenie nosa, čo je objektívnym faktom. Ani jeden zo svedkov poškodeného nebol priamym svedkom údajného incidentu a o zranení poškodeného sa dozvedeli sprostredkovane, a to od samotného poškodeného.

K záverom súdu, v ktorých hodnotí výpovede svedkov C. a F. ako nedôveryhodné, prípadne ako zvláštne, obvinený uvádza, že tomu tak nie je. Svedkom utkvel v pamäti čas a dátum údajného konfliktu preto, že tento považovali za závažný a ľahko si ho zapamätali. Rozpory v jednotlivých výpovediach sú nepodstatné, nakoľko nijak nespochybujú výpovede samé. Rozpory sa objavili s časovým odstupom od údajného incidentu po prejednanie veci na súde a sú pochopiteľné. Na druhej strane samotná udalosť svedkom utkvela v pamäti. Svedok F. síce v predajni nebol, no prípadný konflikt by s určitosťou spozoroval. Nakoľko sa tak nestalo, potvrdzuje jeho výpoveď tvrdenia obvineného o tom, že k žiadnemu incidentu s poškodeným nedošlo.

Výpoveď svedka K. považuje obvinený rovnako za plne dôveryhodnú. Skutočnosti, ktoré jeho výpovedi vytyka súd ako nejednoznačné, sú podľa názoru obžalovaného nepodstatné vzhľadom k veci samej. Dôležitá je skutočnosť, ktorú súd náležite nezvážil, a to, že počas prítomnosti svedka v predajni spoločnosti T.-M. k žiadnemu konfliktu nedošlo. Rovnako aj výpoveď svedkyne P. korešponduje s touto výpoveďou. Uhrádzaniu faktúry nevenovala pozornosť, a teda nevedela podrobne uviesť priebeh úhrady, čo dovolateľ považuje za normálne. Jednalo sa o bežnú úhradu platieb, preto nebol dôvod, aby pozorne sledovala, ako obvinený poškodenému podával peniaze a koľko ich bolo. Obvinený má zato, že rozpor v uhrádzaných sumách náležite zdôvodnil, a to chybou predajcu, ktorý vystavil prvý doklad na nižšiu sumu ako bolo suma na faktúre. Aby uvedenú transakciu nemusel stornovať a vykonať celú platbu opätovne, vystavil druhú faktúru na zvyšnú sumu. Týmto obvinený považoval svoju pohľadávku voči spoločnosti T.-M. za riadne uhradenú a vo vystavení dvoch dokladov na jednu faktúru nevidel problém.

K tvrdeniu súdu, že chýba akýkoľvek motív, prečo by obvineného poškodený chcel krivo obviniť tento uvádza, že je možné, že poškodený útočníka nevie náležite identifikovať a obvineného si zapamätal ako posledného zákazníka. Preto je možné obvinenie zo strany poškodeného považovať za účelové a nepravdivé. K tvrdeniu súdu, že poškodený by v prípade napadnutia pred predajňou bol volal o pomoc alebo volal policajnú hliadku, môže obvinený uviesť toľko, že konanie poškodeného bolo na základe jeho rozhodnutia, slobodnej vôle a vyhodnotenia situácie. Dôvody, prečo poškodený reagoval alebo práve nereagoval ako by súd predpokladal boli na náležitom uvážení poškodeného.

Aj napriek rozporom v jednotlivých výpovediach svedkov, prvostupňový súd rozhodol odsudzujúcim rozsudkom v neprospech obvineného bez toho, aby boli rozpory odstránené zákonným spôsobom. Tým došlo k porušeniu zákona ako aj právnej istoty. Súd sa pri vzniknutých pochybnostiach o vine obvineného nepridŕžal zásady „in dubio pro reo“ a za preukázané mal len skutočnosti svedčiace v neprospech obvineného.

V prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní nebolo bez akýchkoľvek pochybností objektívne preukázané spáchanie uvedeného trestného činu obvineným. Nevina obvineného bola riadne dokázaná v priebehu konania. Obvinený teda nemohol naplniť znaky skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol prvostupňovým súdom odsúdený.

Dovolateľ preto navrhol, aby z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd ako súd dovolací vydal rozsudok, ktorým vysloví, že napadnutými rozhodnutiami došlo k porušeniu zákona, aby napadnuté rozhodnutia zrušil, a aby Vojenskému obvodovému súdu v Banskej Bystrici prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2. písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) avšak súčasne zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie je splnený uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Tento mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Svedčí tomu aj dikcia ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací, pretože dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa. Samotnú správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať už aj z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Naznačený dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. V konečnom dôsledku z toho vyplýva, že s poukazom na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je možné domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba tzv. právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu, zistenému súdmi nižších súdov. Skutkový stav je v rámci rozhodovania o dovolaní, opierajúcim sa o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže ani skúmať ani meniť.

Z pohľadu dovolacieho súdu treba predovšetkým uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu a jeho podstatou sú námietky správnosti skutkových zistení alebo hodnotenia dôkazov súdmi nižšieho stupňa, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

V posudzovanej veci súdy oboch stupňov zhodne skutkovo uzavreli, že obvinený sa dopustil skutku právne posúdeného ako jednočinný súbeh zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. Skutkovými zisteniami prvostupňového a odvolacieho súdu bol najvyšší súd viazaný a nemohol ich skúmať ani meniť (§ 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por.), pričom právne posúdenie zisteného skutku zodpovedá zákonu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací so zreteľom na uvedené zjavné nesplnenie podmienok dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie obvineného rot. M. H. odmietol na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. septembra 2008

JUDr. Juraj M a j c h r á k , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková